

บทเพลงอาหรับ:
วง เดอะ ชาวดี ออฟ ไนล์ ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน
Arbian Songs:
The Sound of Nile, Surau Bandon Community

อนุวัฒน์ เขียวปราง¹
Anuwat Kheawprang
มานพ วิสุทธิแพทย²
Manop Wisuttipat

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขามานุษยดุริยางควิทยา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำ
สาขามานุษยดุริยางควิทยา คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

บทเพลงอาหรับ : วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ (The Sound of Nile) ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยดังนี้ 1. เพื่อศึกษาพัฒนาการทางดนตรีของชาวไทยมุสลิมผ่านประวัติของวง เดอะ ซาวด์ ออฟไนล์ 2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีของบทเพลงที่บรรเลงโดยวง เดอะ ซาวด์ ออฟไนล์ โดยผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยด้านมานุษยดุริยางควิทยา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนสุเหร่าบ้านดอนในช่วงปี พ.ศ. 2510 เมื่อมีการจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ในชุมชน สื่อบันเทิงนอกจากจะประกอบไปด้วยการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ แล้ว ยังมีการนำวงดนตรีลูกทุ่งมาทำการบรรเลง ซึ่งเพลงลูกทุ่งนั้นเป็นแนวทางดนตรีที่ไม่มีความสอดคล้องกับการที่ ชาวชุมชนสุเหร่าบ้านดอนให้ความนิยมในการฟังในชีวิตประจำวัน นายอำนวย วงศ์ประถัมหนึ่งในชาวชุมชนที่มีความนิยมในการฟังเพลงรูปแบบดนตรีอาหรับที่อาศัยอยู่ในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน จึงมีความคิดริเริ่มอยากที่ จะก่อตั้งวงดนตรีที่น่าบเพลงรูปแบบ ดนตรีอาหรับมาบรรเลงประกอบการนันทนาการในหมู่ของคนที่นิยมฟังเพลงรูปแบบดนตรีเดียวกัน โดยเริ่มจากการชักชวน นายฮัยยีห์สมัย หนูรักเข้ามาบรรเลงในตำแหน่งกีตาร์ และ ได้เพื่อนที่เล่นดนตรีด้วยกันมาบรรเลงในตำแหน่ง เมโลเดียน และกลองบองโก เกิดเป็นวงดนตรีเล็กๆ ที่เลือกบทเพลงของ มูฮัมหมัด อัลบักกาซ (ศิลปินดนตรีอาหรับ) มาบรรเลงในเวลาวาง โดยชื่อวงดนตรีว่า “เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ (The Sound of Nile)” ในช่วงปีพ.ศ. 2513 ตลอดระยะเวลาอันยาวนานกว่า 40 ปี วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ได้สร้างชื่อเสียงในฐานะวงดนตรีอาหรับ โดยบรรเลงดนตรีจามงานสังสรรค์ของชุมชนมุสลิมที่ให้ความสนใจ ตลอดจนบรรเลงดนตรีในงานการกุศลต่างๆ จนถึงช่วงปีพ.ศ.2557 วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ยุติบทบาทวงดนตรีอาหรับลงอย่างถาวร แต่นายมูฮัมหมัด หนูรัก อดีตนักร้องนำของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ มีความคิดและได้รวบรวมสมาชิกในยุคสุดท้ายของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ที่ยังอยากบรรเลง ดนตรีต่อ และมีการชักชวนสมาชิกเพิ่มเติม ก่อตั้งวงดนตรีเล็กๆ แบบอคูสติค ขึ้น แต่ไม่ได้เลือกที่จะบรรเลงบทเพลงอาหรับแบบเดียวกับวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ แต่ได้เพิ่มบทเพลงหลากหลายรูปแบบเข้ามาผสมกัน

ในการแสดงดนตรีแต่ละครั้ง เช่น บทเพลงสากล บทเพลงอินเดีย รวมไปถึงบทเพลงไทยสากล เป็นต้น โดยใช้ชื่อวงดนตรีว่า “มุสต่อฟา”

จากการวิเคราะห์บทเพลงอาหรับที่บรรเลงโดยวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ พบว่า เพลง ซาลามัต หนึ่งในผลงานเพลงของ มูฮัมหมัด อัล บากา ศิลปินชาวต่างประเทศแนวดนตรีอาหรับ ที่วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ นำไปบรรเลงในการแสดงดนตรีทุกครั้ง มีองค์ประกอบทางด้านดนตรีที่น่าสนใจ เช่น มีช่วงเสียงของทำนองที่กว้าง การเคลื่อนที่ของทำนองแบบข้ามขั้นและตามขั้นสลับกัน เทคนิคการพัฒนาประโยคแบบหัวงลำดับทำนอง หรือซีควเन्ซ์ (Sequence) รวมไปถึงการดำเนินทำนองที่มีทิศทางในการดำเนินที่ไม่ชัดเจน แต่กลับมีการใช้คอร์ดเพียงไม่กี่คอร์ดสลับกันเป็นเสียงประสานประกอบทำนอง ซึ่งองค์ประกอบทางดนตรีที่น่าสนใจนี้จึงส่งผลให้วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ มีแนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลงที่มีองค์ประกอบทางดนตรีในแนวทางเดียวกัน โดยมีแรงบันดาลใจมาจากแนวดนตรีแบบอาหรับ จึงเกิดเป็นผลงานเพลงที่ชื่อว่า ดุนยาที่ฉันเห็น ประพันธ์โดยใช้เนื้อหาเป็นภาษาไทยให้ความหมายที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับทัศนวิสัย ในการใช้ชีวิตของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน ทั้ง 2 เพลงที่กล่าวมาคือส่วนหนึ่งของการบรรเลงดนตรีที่วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ นำไปบรรเลงทุกครั้งที่มีการแสดงดนตรีจนทำให้เกิดเป็นความนิยมในหมู่ผู้ชม ตลอดมา

คำสำคัญ : บทเพลงอาหรับ, วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์, ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน

Abstract

The researcher has set the objectives of this study on Arabian songs and The Sound of Nile Ensemble as follows: 1.To study the history, including changes and the development of Muslim music through the ensemble, The Sound of Nile. 2.To analyze the composition of the music played by The Sound of Nile. The researcher employed

the Ethnomusicology method in this study. The results of this research indicated that a meeting in Surau Bandon Community in 1917, had a profound impact on Muslim musical culture. This meeting featured various recreation activities and the type of country music played in the Surau Bandon Community. Mr.Umnuy Wongpratum, a prominent figure in Arabian music, was inspired to start a four-piece band, including a guitarist, melodeon player and bongo drummer in 1970, which he named The Sound of Nile. This ensemble performed for more than forty years until 2014. Since then, Muhammad Nurak, the lead singer, has worked with former ensemble members, with a focus on acoustic instruments, in the name of Mustofa in 2015.

The Arabian songs played by the Sound of Nile ensemble have been analyzed and the findings reveal that the music has many interesting features such as wide range melodies, the tempo of the movement, switching between skips and orders, the development of a technique to produce deep sequencing sentences, using chord switching to accompany a melody with chords. Due to the use of these techniques, the Sound of Nile were inspired by Arabian music. However, the lyrics to their songs use the Thai language in order to give their songs a more profound meaning for Thai audiences, which are consistently popular with audiences.

Keywords: Arabian Songs, The Sound of Nile Ensemble, Surau Bandon Community

บทนำ

การแพร่กระจายของวัฒนธรรมดนตรีอาหรับที่เข้ามาสู่วัฒนธรรมของคนตรีในประเทศไทย โดยส่วนมากจะนิยมกันมากในกลุ่มชาวไทยมุสลิม ซึ่งกลุ่มชาวไทยมุสลิมที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีมากเกือบจะทุกจังหวัดรวมไปถึงกรุงเทพมหานคร

ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน เป็นชุมชนมุสลิมที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน และมีอายุใกล้เคียงกันกับการตั้งกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีของประเทศไทย สมาชิกของชุมชนได้อพยพโยกย้ายที่พักอาศัยหลายครั้ง นับว่า เป็นชุมชนที่เก่าแก่ตั้งมานานกว่า 200 ปี มีพื้นที่ประมาณ 15 ไร่ ในอดีตเป็นเพียงชุมชนมุสลิมที่อพยพมาจากปัตตานีและตั้งเป็นหมู่บ้านเล็กๆ อยู่บริเวณซอยสุขุมวิท 47 โดยใช้ชื่อหมู่บ้านว่า บ้านดอน โดยตั้งชื่อตาม ลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่ดอน แต่เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในฤดูเพราะปลูก จึงได้ย้ายชุมชนลงมาตั้งอยู่ที่ซอยสุขุมวิท 49 ริมคลองแสนแสบ (เดิมชื่อบ้านไทร) พร้อมทั้งได้นำชื่อบ้านดอนมาตั้งเป็นชื่อชุมชน อาชีพหลักของประชากรในขณะนั้นคือ อาชีพเกษตรกรรม จนทำให้ชุมชนกว้างขยายออกไปเรื่อยๆ ทำให้แต่ละครอบครัวมีที่ดินเป็นของตนเอง (สร้อยเพชรรักษ์, 2542 : 1)

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความโดดเด่นในเรื่องของวัฒนธรรมโดยเฉพาะด้านดนตรีอาหรับดนตรีที่บรรเลงกัน ในชุมชนสุเหร่าบ้านดอนนั้นมีบทบาทในชุมชนหลายอย่าง เช่น ประกอบกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน เป็น แหล่งในการทำกิจกรรมยามว่างของเยาวชน รวมไปถึงเนื้อหาของบทเพลงที่นำมาร้องได้แสดงถึง ข้อคิดในการ ใช้ชีวิต หรือความดีที่สอดคล้องตามหลักของศาสนาด้วย

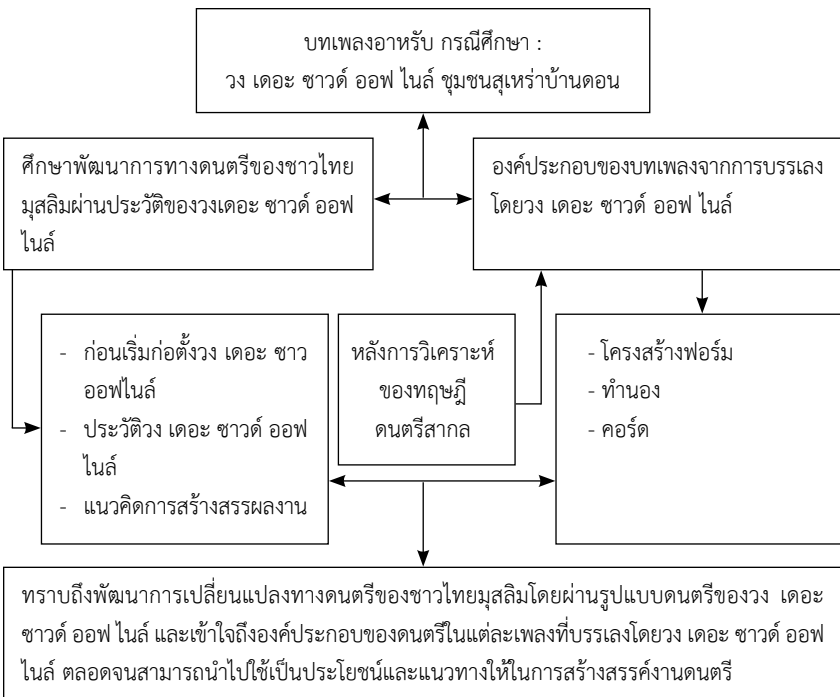
อัยยัห์สมัย หนูรัก (2559) ได้ให้สัมภาษณ์ว่า วงเดอะ ซาว ออฟไนล์ (The Sound of Nile) เป็นวงดนตรีอาหรับ – มาเลย์ (เป็นแนวดนตรีที่พัฒนามาจากดนตรีมลายูให้มีความทันสมัยมากขึ้น) ก่อตั้งขึ้นในปี พุทธศักราช 2513 โดย นายอำนวย วงประถัม หนึ่งในประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน ด้วยจุดประสงค์ที่ว่า ในตอนแรกชุมชนยังไม่การเล่นดนตรีกันอย่างจริงจัง จึงได้ชักชวนเพื่อนๆ ที่ชอบในผลงานเพลง มูฮำหมัด อัลบักซ์ (ศิลปินชาวอาหรับ) มาร่วมกันฝึกซ้อม และบรรเลง

เพื่อการนัดหมายในการประชุม จนเป็นที่รู้จักและมีผลตอบรับตามมาที่ดี เวลาที่บ้านไหนมีงานก็จะให้วงเดอะ ชาว ออฟ ไนล์ มาร่วมบรรเลงประกอบกิจกรรมตลอดจนบรรเลงในงานของที่ชุมชนจัดขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาพัฒนาการทางดนตรีของชาวไทยมุสลิมผ่านชีวิตประวัติของวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์
2. วิเคราะห์องค์ประกอบทางดนตรีของบทเพลงที่บรรเลงโดยวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์

กรอบแนวคิด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาบทเพลงอาหรับ กรณศึกษา วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน ได้มีการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในทางทฤษฎีดนตรี และการวิเคราะห์ รวมถึงเอกสารตำราวิชาการที่ เกี่ยวข้องหลักการทางศาสนาอิสลามที่สำคัญเกี่ยวข้องกับดนตรี อีกทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หัวข้อดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีดนตรี และการวิเคราะห์

สัจด์ ภูเขาทอง (2532) ได้กล่าวไว้ว่า ดนตรีทุกชาติย่อมมีองค์ประกอบดนตรีที่เหมือนกัน หากแต่จะแตกต่างกันบ้างก็อยู่ที่รายละเอียด เกี่ยวกับการปรุงแต่งทางดนตรี เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของตน องค์ประกอบทางดนตรีจึงประกอบไปด้วยหลักใหญ่ 5 ประเภท 1. จังหวะ 2. ทำนองเพลง 3. พื้นผิว 4. คุณภาพทางดนตรี 5. คีตลักษณ์ เมื่อมีการฟังหรือบรรเลงบทเพลงจนชำนาญแล้ว จะจะมีการการวิเคราะห์ เพราะการวิเคราะห์บท เพลงจะทำให้เข้าใจในบทเพลง หากวิเคราะห์ลึกลงไปอีกก็จะเกิดความเข้าใจในบทเพลงเป็นประโยชน์ใน ระดับที่สูงขึ้น ความเข้าใจในระดับนี้มีความจำเป็นสำหรับดักดนตรีอาชีพ หรือผู้ที่ต้องการศึกษาดนตรีอย่างจริงจัง ในการวิเคราะห์ขั้นสูงจะทำให้สามารถประเมินคุณค่าของบทเพลงได้

2. เอกสารตำราวิชาการที่เกี่ยวกับหลักการทางศาสนาอิสลามที่สำคัญเกี่ยวข้องกับดนตรี

ทินกร มีหิรัญ (2555) ได้กล่าวไว้ว่าเพลงที่อนุญาตนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักคำสอนและจริยธรรมอิสลาม ดังนั้นเพลงที่ร้องเพื่อยกย่อง สรรพราชและ ผู้ปกครองที่ทุจริตนั้นไม่สอดคล้องกับคำสอนของอิสลาม เพราะอิสลามต่อต้านผู้ล่วงละเมิดและพันธมิตรของผู้ล่วงละเมิดและบรรดาผู้เผยแพร่ต่อการล่วงละเมิด วิธีการร้องเพลงก็เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเนื้อหาของเพลงดี แต่การแสดงออกของผู้ร้องที่มีเจตนา กระตุ้นหรือเร้าอารมณ์ใคร่และยั่ววน การร้องเพลงเช่นนั้นก็ อาจจะเข้าข่ายต้องห้าม หรือเป็นที่สงสัยหรือนำรังเกียจ คัมภีร์กุรอ่านได้กล่าวแก่บรรดาภรรยาของท่านนบีมุฮัมมัด ว่า “โอ้ภรรยาของนบีเอ๋ย พวกเธอไม่เหมือนกับผู้หญิงอื่นๆ ถ้าหากพวก

เธอร้องรักษาน้ำที่ของพวกเธอต่ออัลลอฮ์ ดังนั้น ก็จงอย่าพูดจาเสียงอ่อนหวาน เพราะเกรงว่าบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาเป็นโรคอาจจะคิดไม่ดี แต่จงพูดด้วยน้ำเสียงปกติ” ดังนั้นเราจะต้องระวังเรื่องดนตรีเมื่อมันมีคำร้องที่ใช้เสียงออเซาะประกอบ เสียงดนตรีที่มีท่วงทำนองให้เคลิบเคลิ้มและแสงสีต่างๆ การร้องเพลงจะต้องไม่มีอะไรที่เป็นที่ต้องห้ามประกอบ เช่น สิ่งมีนเมา การเปิดเผยเรือนร่างหรือการเปลือยกาย การอยู่ร่วมปะปนกันหรือมั่วสุมกันระหว่างชายหญิงอย่างที่เราเห็นกันในคลับและไนท์คลับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จุฑาศิริ ยอดวิเศษ (2550) ศึกษาเรื่อง ดนตรีนาเสปโบราณ ชุมชนบ้านคร้ว มีมาตั้งแต่ในอดีตได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน เป็นลักษณะของมุขปาฐะ ดนตรีนาเสปโบราณ ชุมชนบ้านคร้ว นิยมใช้ในประเพณีวิถีชีวิตชาวมุสลิมบ้านคร้ว เรียกว่านาเสปโบราณ เป็นดนตรีที่ไม่ซับซ้อน การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะที่สำคัญคือ กลองดุกุ ขณะทำการบรรเลง นักร้องจะปรบมือประกอบจังหวะไปด้วย นักดนตรีเรียนดนตรีอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากอยู่ในสิ่งแวดล้อมของวัฒนธรรมดนตรีมาตั้งแต่เล็ก การร้อง แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ชาย – หญิง ไม่มีการร้องประสานเสียง บางช่วงจังหวะของเพลงร้องด้วยการ ล้อ – รับ ระหว่างหญิง – ชาย นักดนตรีจะแต่งการตามแบบของชาวมุสลิมภาคใต้ ถ้าเป็นงานสำคัญหรืองาน ทางการ สมาชิกในวงจะนิยมแต่งกายให้อยู่ในแบบแผนเดียวกันแต่ใส่เสื้อคนละสี ขณะทำการบรรเลงจะนั่ง ล้อมวงแยก ชาย – หญิง เพลงนาเสปโบราณ ชุมชนบ้านคร้วจะร้องในงานมงคลของชาวมุสลิมเท่านั้น และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรี พบว่าดนตรีนาเสปโบราณ ชุมชนบ้านคร้วใช้บันไดเสียง C Major เป็นหลัก ทุกเพลงใช้หน้าทับจังหวะกลองเหมือนกันทั้งท่อนที่มีอัตราจังหวะช้า และอัตราจังหวะเร็ว ยกเว้นเพลงมารีลามารี ท่อนที่มีอัตราจังหวะเร็วจะใช้หน้าทับจังหวะ ซา ซา ซ่า ทำให้เพลงมีความแตกต่างจากเพลงนาเสปโบราณเพลงอื่นๆ กลุ่มทำนองมีทั้งที่ซ้ำกันระหว่างท่อนหรือเที่ยว และซ้ำกันเพลงภายในท่อนนั้นๆ เครื่องประกอบจังหวะไม่มีบทบาทมากนัก

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีอาหรับที่มีชื่อว่า เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ของชุมชนสุเหร่าบ้านดอน พร้อมทั้งได้นำเพลงที่วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ บรรเลงในกิจกรรมต่างๆของชุมชนมาทำการวิเคราะห์หาลักษณะประกอบของบทเพลง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารวรรณกรรมที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องตลอดจนสัมภาษณ์จากบุคลากรผู้มีความเกี่ยวข้องกับวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ จากนั้นจึงได้รวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์เรียบเรียงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของการทำวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานไว้ ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลชั้นปฐมภูมิเก็บข้อมูลภาคสนาม สัมภาษณ์จากบุคลากรผู้มีความเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งภาพ วิดีทัศน์ บันทึกกิจกรรมทางดนตรีของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์
2. แหล่งข้อมูลชั้นทุติยภูมิเก็บข้อมูลค้นคว้าจาก หนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจำแนกหัวข้อในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาพัฒนาการทางดนตรีของชาวไทยมุสลิมผ่านชีวิตประวัติวงวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์
 - 1.1 ก่อนก่อตั้งวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์
 - 1.2 ประวัติวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์
 - 1.3 บทบาทหน้าที่ของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ที่มีต่อชุมชนสุเหร่าบ้านดอน
 - 1.4 แนวคิดในการสร้างสรรค์บทเพลง
2. วิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของบทเพลงอาหรับที่วง เดอะ ซาวด์

ออฟ ไนล์ ใช้บรรเลง ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์บทเพลงตามองค์ประกอบที่สำคัญทางดนตรี โดยกำหนดหัวข้อดังนี้

- 2.1 ช่วงเสียง
- 2.2 ลักษณะทำนอง
- 2.3 ท่อน
 - 2.3.1 ประโยคเพลง
 - 2.3.2 ขึ้นคู่
 - 2.3.2 ทิศทางการดำเนินทำนอง
- 2.5 การพัฒนาประโยคเพลง
- 2.6 การดำเนินคอร์ด

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลรายงานการวิจัยด้วยการเขียนบรรยายแบบพรรณนาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งอภิปรายข้อมูลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์จากการศึกษาชีวประวัติรวมไปถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของบทเพลงอาหรับที่วง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ ใช้บรรเลง สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. พัฒนาการทางดนตรีของชาวไทยมุสลิมผ่านชีวประวัติของวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์พบว่าภูมิหลังดนตรีในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน

ดนตรีอาหรับ-มาเลย์เป็นบทเพลงที่อยู่คู่กับความสุนทรีย์ของชาวมุสลิมสุเหร่าบ้านดอนมาโดยตลอดตั้งแต่อดีต แต่ย้อนกลับไปเมื่อประมาณกว่า 40 ปีที่ผ่านมา ประมาณปีพ.ศ. 2510 ชาวมุสลิม สุเหร่าบ้านดอนให้ความสำคัญในการฟังบทเพลงอาหรับแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ มีการเปิดฟังกันใน ครั้วเรือนหรือสถานที่สาธารณะของชุมชน หรือแม้กระทั่งการเปิดในงานกิจกรรมต่างที่ต่างชุมชนจัด ทำให้เห็นได้ว่า

บทเพลงอาหรับแบบดั้งเดิมนั้นมีอิทธิพลต่อการฟังและความซาบซึ้งทางดนตรีของชาวชุมชนเป็นอย่างมาก แต่เมื่อมีการแสดงดนตรีช่วงท้ายกิจกรรม มีการนำวงดนตรีลูกทุ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบในการให้ความบันเทิงตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น ซึ่งทำให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างรูปแบบดนตรีที่นำมาประกอบกิจกรรมของชุมชน กับรูปแบบดนตรีอาหรับที่เป็นที่นิยมในการฟังของชาวชุมชนในชีวิตประจำวัน

ที่มาของวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์

ในช่วงปีพ.ศ. 2513 นายอำนาจ วงศ์ประถัม หนึ่งในชาวชุมชนที่มีความนิยมในการฟังเพลงรูปแบบดนตรีอาหรับที่อาศัยอยู่ในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน จึงมีความคิดริเริ่มอยากที่จะก่อตั้งวงดนตรีที่นำบทเพลงรูปแบบ ดนตรีอาหรับมาบรรเลงประกอบการนันทนาการในหมู่ของคนที่ยินยฟังเพลงรูปแบบดนตรีเดียวกัน โดยเริ่มจากการชักชวน นายฮัจยีห์สมัย หนูรักเข้ามาบรรเลงในตำแหน่งกีตาร์ และได้เพื่อนที่เล่นดนตรีด้วยกันมาบรรเลงในตำแหน่งเมโลเดียน และกลองบองโก เกิดเป็นวงดนตรีเล็กๆ ที่เลือกบทเพลงของ มูฮัมหมัด อัลบักกาซ (ศิลปินแนวดนตรีอาหรับ) มาบรรเลงในเวลาว่าง โดยชื่อวงดนตรีว่า “เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์” ซึ่งหมายความว่าเสียงเพลงแห่งลุ่มแม่น้ำไนล์

ในช่วงปีพ.ศ. 2523 การที่ เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ เริ่มเป็นที่รู้จักในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน และชุมชนมุสลิมข้างเคียง ทำให้นายฮัจยีห์ฟัน บัลลังค์น้อย หนึ่งในชาวชุมชนที่ให้ความนิยมในการฟังเพลงรูปแบบดนตรีอาหรับที่อาศัยอยู่ในชุมชนสุเหร่าบ้านดอน คอยติดตามไปชมการแสดงดนตรีทุกครั้งของ วง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ ตัดสินใจลงทุนซื้ออุปกรณ์เครื่องดนตรีมากมาย เช่น กลองชุด กีตาร์ไฟฟ้า กีตาร์เบส ออร์แกน พร้อม ทั้งตู้ขยายเสียง เป็นต้น ให้กับวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ ด้วยเหตุที่ว่า ชื่นชมในฝีมือการแสดง ดนตรี และจำนวนสมาชิกในวงที่เพิ่มขึ้น ถือได้ว่าเป็นปีที่ วง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ เริ่มมีรูปแบบวงดนตรีที่ ชัดเจนในเรื่อง ของเครื่องดนตรีและสมาชิกในวง

ชื่อเสียงของวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ ยังเป็นที่รู้จักและให้ความสนใจ

ในการร่วมงานของศิลปิน นักร้องมากมาย เมื่อใดที่วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ แสดงดนตรีในงานต่างๆ จะมีศิลปินนำเพลงของตนมาร่วม ร้องร่วมกับวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ อยู่บ่อยครั้ง ศิลปินอาทิ เช่น วารุณี สุนทรีสวัสดิ์, มีศักดิ์ นาครัตน์, สังข์ทอง สีใส เป็นต้น

ในช่วงปีพ.ศ. 2540 วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ตัดสินใจยุติวงดนตรีลง เนื่องจากมีการแยกย้ายของสมาชิก บางส่วนไปต่างประเทศ และในช่วงเวลานี้จึงได้มีวงดนตรีที่นำบทเพลงอาหรับมาบรรเลงในกิจกรรม งานต่างๆ เกิดขึ้น ตามชุมชนมุสลิมต่างๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ในขณะที่มีชื่อเสียงและในชุมชนสุเหร่าบ้านดอนเมื่อ วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ได้ยุติลงจึงมีวงดนตรีเล็กๆ ประกอบไปด้วย นักร้อง ชาย-หญิง เครื่องดนตรีจำนวนน้อยขึ้นที่ให้คุณลักษณะเสียงที่ไม่ดังมากนัก เรียกประเภทวงนี้ว่า “วงดนตรีนาเสป”

ในช่วงปีพ.ศ. 2545 มีการจัดงานรวมตัววงดนตรีอาหรับ ที่ โรงแรม อัล มีรอซ โฮเทล แบงค็อก ทำให้วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ กลับมารวมตัวอีกครั้ง โดย นายฮัจยีห์สมัย หนูรัก และนายฮัจยีห์ซาอิด อูปมา เป็นผู้รวบรวมสมาชิกที่เคยบรรเลงดนตรีอยู่ในวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ และหาสมาชิกเพิ่มเติม ได้สมาชิก นักดนตรี หลักของวง ได้แก่ นายฮัจยีห์สมัย หนูรัก (หัวหน้าวง, กีตาร์) นายฮัจยีห์ซาอิด อูปมา (กีตาร์) มุฮัมหมัด หนูรัก (ร้องนำ) กอเซ็ม อูปมา (กีตาร์เบส) อับดุลเลาะห์ กล่อมनुชิต (คีย์บอร์ด) ฮัจยีห์อัลวาส กระเตื่องเดช (เพอคัชชั่น, ร้องนำ) รอมฎอน ปานวนษ์ (กลองชุด) และยังได้มีการรวบรวมและฝึกซ้อมดนตรีแก่เยาวชนที่สนใจในการขับร้องบทเพลงอาหรับ เข้ามาร่วมเป็นสมาชิกของวงในตำแหน่ง นักร้องประสานเสียง และ ทางเครื่อง ออกแสดงดนตรีตามงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชน จนกลับมาเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงอีกครั้ง

ในช่วงปีพ.ศ. 2547 นอกจากการมีเอกลักษณ์ในการแสดงดนตรีอาหรับของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ที่สามารถบรรเลงได้มีความใกล้เคียงกับบทเพลงต้นฉบับ ทั้งตัวโน้ต และสำเนียง รวมไปถึงการส่ง อารมณ์ รวมถึงผู้ชมได้อย่างสนุกสนานแล้ว นายยูซุฟ อีซอหนึ่งในชาวชุมชนสุเหร่าบ้านดอน อีกทั้งยังเป็นผู้รู้จัก

สนิทสนมกับ วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ เป็นอย่างดี ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ วง ในตำแหน่งร้องนำ พร้อมหยิบเอาผลงานบทเพลงที่ได้แต่งเอาไว้ มาร่วมร้องกับ วงอีกด้วย ผลงานเพลงของนายยูซุฟ อีซอมีการประดิษฐ์ทำนองโดยมีต้นแบบมาจาก บทเพลงอาหรับ อีกทั้งเนื้อเพลงเป็นภาษาไทยให้ความหมายชัดเจน จิตใจให้เป็น คนดี เมื่อผนวกเข้ากันแล้วจึงทำให้ผู้ฟังมีความซาบซึ้งในบทเพลงได้ง่าย และมีความ นิยมทุก ครั้งเมื่อได้นำบทเพลงดังกล่าวมาร่วมร้องกับวงทุกครั้งที่ได้ทำการแสดงดนตรี นับได้ว่า วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ มีผลงานเพลงเป็นของวงนับแต่นั้นมา

หลังจากการรวมตัวกลับมาอีกครั้ง แสดงดนตรีจนกลับมามีชื่อเสียง พร้อมทั้งมีผลงานเพลง ของวงจนเป็นที่นิยมของผู้คนที่ให้ความสนใจในวง วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ก็ออกทำการแสดงดนตรีทุกครั้งที่มีโอกาสจนถึงระยะหนึ่งที่หลาย ชุมชนมุสลิมได้กลับมาคิดถึงทศนะคติของศาสนาที่มีต่อดนตรี ทำให้กิจกรรมต่างๆ ที่หลายๆชุมชนมุสลิมจัดขึ้น รวมไปถึงงานที่ทางชุมชนสุเหร่าบ้านดอนจัดขึ้น เริ่ม ไม่นิยมที่จะให้มี ดนตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการมอบความบันเทิง วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ จึงเริ่มไม่มีโอกาสที่จะได้ไปทำการ แสดงดนตรี รวมไปถึงความอึดตัวของบรรเลง ดนตรีของสมาชิกในวง ดังนั้น นายฮัจยีห์สมัย หนูรัก จึงตัดสินใจยุติบทบาทของ วงดนตรี ที่ชื่อว่า “เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์” เป็นการถาวร

ช่วงปี พ.ศ. 2557 หลังจากที่ได้ยุติบทบาททาง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ลงอย่างถาวร สมาชิกบางส่วนต่างแยกย้ายกันไปประกอบอาชีพอื่นๆ แต่สมาชิกบางส่วนยังมีความสุขกับการบรรเลงดนตรี ทำให้ มูฮัมหมัด หนูรัก อดีตนักร้องนำของ วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ มีความคิดและได้รวบรวมสมาชิกในยุคสุดท้ายของ เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ที่ยังอยากบรรเลงดนตรีต่อ และมีการชักชวนสมาชิกเพิ่มเติม ก่อตั้งวงดนตรีเล็กๆ แบบอคู-สติค ขึ้น แต่ไม่ได้เลือกที่จะบรรเลงบทเพลงอาหรับ แบบเดียวกับวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ แต่ได้เพิ่มบทเพลงหลากหลายรูปแบบเข้ามา ผสมกันในการแสดงดนตรีแต่ละครั้ง เช่น บทเพลงสากล บทเพลงอินเดีย รวมไปถึง บทเพลงไทยสากล เป็นต้น โดยใช้ชื่่วงดนตรีว่า “มุสต่อฟา”

บทบาทของวง เดอะ ชวาร์ด ออฟ ไนล์ ที่มีต่อชุมชนสุเหร่าบ้านดอน
 ทุกๆ วันเสาร์ ซึ่งเป็นวันที่เยาวชนไม่มีการเรียนการสอนของทาง
 โรงเรียน วง เดอะ ชวาร์ด ออฟ ไนล์ มีความความคิดและได้ชักชวนเยาวชนที่ว่าง
 จากการเรียนการสอนเข้ามาร่วมฝึกฝนวิชาความรู้ทางด้านดนตรี กับสมาชิกในวง
 และนอกจากจะสอนวิชาความรู้ทางด้านดนตรีแล้ว วง เดอะ ชวาร์ด ออฟ ไนล์ ยังม
 การสอน ศิลปวัฒนธรรมทางต่างๆของชาวมุสลิมให้เยาวชน เช่น การแสดงดิเกฮูลู
 การขับร้องบทสวดอนาซิส เป็นต้น รวมไปถึงการให้โอวาทสั่งสอนเยาวชนให้รู้จักหน้า
 บทบาทและทำหน้าที่ของตนเองให้เป็นอย่างดี ไม่เป็นคน

การนำพาเยาวชนมาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์นั้นถือว่าเป็นเรื่องที่ดี
 แต่ก็ยังเกิดคำถามที่ มากมายในความไม่เห็นด้วยจากชาวชุมชน เนื่องจากการบรรเลง
 ดนตรีนี้นั้นมีข้อกำหนดที่มากมายตามหลักศาสนา ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับศาสนาอื่น
 แล้วแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงในเรื่องของความอิสระในการถ่ายทอด อารมณ์ ความหมาย
 ของเพลงที่จะนำมาบรรเลง ฯลฯ ทำให้ชาวชุมชนในหลายครัวเรือนไม่เห็นด้วย
 ที่จะให้ ลูกหลานของตนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว แต่วง เดอะ ชวาร์ด ออฟ ไนล์ ได้
 ให้เหตุผลที่ว่า การบรรเลงดนตรี ตามหลักแบบแผนของวง ไม่ขัดแย้งกับทัศนคติ
 ต่อดนตรีตามหลักศาสนาแต่เพียงอย่างเดียว บทเพลงที่เลือก มาทำการฝึกสอนความ
 หมายของบทเพลงจะเป็นไปในทางปลูกจิตสำนึกให้ทำความดี หรือการมอบความรัก
 ความหวังดีให้กับเพื่อนมนุษย์ หรือแม้กระทั่งการขับร้องบทสวดอนาซิส ซึ่งเป็นการ
 ขับร้องบทเพลงที่ เกี่ยวกับการ ศรัทธา การทำความดี ตามหลักศาสนา และนอกจาก
 จะทำหน้าที่ครูสำหรับเยาวชนชุมชน สุเหร่าบ้านดอนในวันเสาร์แล้ว วง เดอะ ชวาร์ด
 ออฟ ไนล์ ยังได้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมการกุศล เพื่อหารายได้มาพัฒนา
 ชุมชนอีกด้วย

แนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานเพลง

เพลงที่นายยูซุฟ อีซอ แต่งมาในแต่ละครั้งจะมีเพียงแค่คำร้องกับ
 ทำนองที่จินตนาการขึ้นมาได้ แล้วนำมาร้องกับที่วง เมื่อได้คำร้องกับทำนองแล้ว
 สมาชิกในวงจึงช่วยกันเสริมองค์ประกอบทางดนตรี เช่น เสียง ประสาน จังหวะ

เป็นต้น จนเกิดเป็นบทเพลงขึ้นมา นายยูซุฟ อีซอ ไม่ใช่นักแต่งเพลงมืออาชีพที่มีความรู้ถึงองค์ประกอบทางดนตรีมากนัก บทเพลงที่แต่งในแต่ละครั้งจะมีความหมายที่สะท้อนสังคมเป็นส่วนใหญ่ จะเน้นการปลุกจิตใต้สำนึกให้ร่วมทำในสิ่งที่ดี หรือแม้กระทั่งการมองลึกลงไปในแต่ละครอบครัวให้มีความรัก ความเข้าใจแก่กัน เพราะครอบครัวนั้นคือพื้นฐานของสังคม นายยูซุฟ อีซอ มีความคิดเพียงแค่ว่าถ้าผลงานเพลงของวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ จะเป็นสื่อทางความคิดที่ดีให้แก่ผู้ฟัง แล้วร่วมกันเป็นประชาชนที่ดีของสังคม แค่นี้ก็พอใจแล้ว

2. วิเคราะห์ห้องประกอบทางดนตรีของบทเพลงที่บรรเลงโดยวง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ พบว่า เพลง ซาลามัต เป็นบทเพลงในแนวทางดนตรีอาหรับของมุฮัมหมัด อัล บากา ศิลปินจากประเทศแถบตะวันออกกลาง ซึ่งเพลงนี้เป็นเพลงที่วง เดอะ ชาวด์ ออฟ ไนล์ ให้ความสำคัญในการนำออกไปบรรเลงทุกครั้งที่ทำการแสดงดนตรี สามารถวิเคราะห์ห้องประกอบทางด้านดนตรีสรุปได้ดังนี้

ช่วงเสียง

เพลงซาลามัต มีช่วงเสียงของการสร้างทำนองโดยรวมอยู่ในช่วงคู่ 12 เพอร์เฟค ระดับเสียงต่ำที่สุดคือ โน้ต C (ทับเส้นน้อยล่างที่ 1) และ ระดับเสียงที่สูงที่สุด คือ โน้ต G (เหนือเส้นที่ 5 ของบรรทัดห้าเส้น) ส่วนโน้ตที่อยู่ต่ำหรือสูงกว่านี้คือ โน้ตที่อยู่ในช่วงเสียงดังกล่าวแต่มีการพลิกกลับเพื่อสร้างสีสันของทำนอง

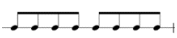
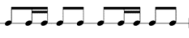
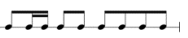
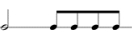
ลักษณะจังหวะ

เพลงซาลามัตมีความยาวของเพลง 122 ห้องในแต่ละห้องจะประกอบไปด้วยการดำเนินทำนองของท่อนต่างๆ ซึ่งนอกจากท่วงทำนองที่ขึ้นลงอย่างน่าสนใจแล้ว เพลงซาลามัตยังมีการกำหนดลักษณะจังหวะที่น่าสนใจเข้าไปผสมกับทำนอง ซึ่งสามารถแยกได้ 18 ลักษณะ และลักษณะจังหวะทำนองที่อยู่ นอกเหนือจากลักษณะจังหวะทั้ง 18 ที่ถูกค้นพบ เป็นการใช้เทคนิคในการพัฒนาประโยคเพลง

เทคนิคในการพัฒนาประโยคเพลง

บทเพลงซาลามัต เป็นบทเพลงที่มีการดำเนินทำนองไม่ซ้ำกัน แต่มีการใช้เทคนิคในการพัฒนา ประโยคเพลงเพื่อความน่าจดจำของบทเพลง เทคนิคที่มี

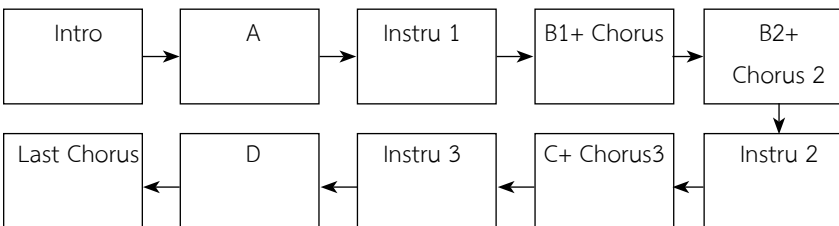
การนำมาใช้มากที่สุด พบว่าเป็นเทคนิคการพัฒนา ประโยคเพลงแบบห้วงทำนอง หรือซีเควนซ์ (Sequence) คือเทคนิคการซ้ำลักษณะจังหวะของทำนอง สามารถสรุปได้ 4 ลักษณะที่มีการนำมาใช้เป็นเทคนิคพัฒนาประโยคเพลง คือ

ลักษณะที่ 1	ลักษณะที่ 2	ลักษณะที่ 3	ลักษณะที่ 4
			

ท่อนเพลง

เพลงชาลามาต์ มีความยาวของเพลงจำนวน 122 ห้อง อัตราจังหวะ 4/4 ความเร็ว (Tempo) ตัวดำ = 125 BPM โครงสร้างของบทเพลงนี้ใช้ในรูปแบบสรุปเป็นผังได้ดังนี้ได้ดังนี้

แผนผังรูปแบบเพลง

ประโยคเพลง

เพลงชาลามาต์ในแต่ละท่อนมีการดำเนินทำนองออกเป็นประโยคเพลงหลายประโยคมาร้อยเรียงต่อกันจนสิ้นสุดกระบวนการ และในแต่ละประโยคเพลงมีการเคลื่อนที่ในแบบ 2 ลักษณะคือ การเคลื่อนที่ แบบ ตามขั้น และข้ามขั้น ตลอดจนทิศทางการดำเนินทำนองที่สามารถพบได้ถึง 3 ทิศทางคือ ทิศทางขึ้น ทิศทาง ลง และทิศทางคงที่ จนสามารถวิเคราะห์และสรุปข้อมูลในแต่ละท่อนได้ตารางดังต่อไปนี้

ประโยคเพลง

จำนวน	ท่อนเพลง
2 ประโยคเพลง	Introduction, A, Instrument 1, Instrument 2, Instrument 3
4 ประโยคเพลง	B 1 + Chorus, B 2 + Chorus, Last Chorus
6 ประโยคเพลง	D
8 ประโยคเพลง	C + Chorus

ขั้นคู่

ลักษณะ	ท่อนเพลง
ตามขั้น	Introduction, A, Instrument 1, Instrument 2, Instrument 3, D
ข้ามขั้น	B 1 + Chorus, B 2 + Chorus, C + Chorus, Last Chorus

ทิศทางการดำเนินทำนอง

ทิศทาง	ท่อนเพลง
ทิศทางขึ้น	C
ทิศทางลง	Introduction, A, Instrument 1, Instrument 2, Instrument 3, D, Last Chorus
ทิศทางคงที่	B 1 + Chorus, B 2 + Chorus

คอร์ด

เพลงซาลาหมัดประพันธ์ขึ้นโดยใช้กุญแจเสียง F major พบว่ามีคอร์ด F คอร์ด Gm คอร์ด Bb คอร์ด C7 ในการใช้กำกับทำนองในบทเพลง และพบว่าคอร์ดทั้ง 4 คอร์ดมีการดำเนินคอร์ดที่พบบ่อยที่สุดอยู่ 2 รูปแบบ คือ การดำเนินคอร์ดชุด I – V – V – I หรือการดำเนินคอร์ดชุด F – C7 – C7 – F และการดำเนินคอร์ดชุด I – I – V – V หรือการดำเนินคอร์ดชุด F – F – C7 – C7

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็น ประพันธ์ขึ้นโดยวงเดอะ ชาว ออฟ ไนล์ เป็นเพลงที่ผู้ชมให้ความนิยมทุกครั้งที่ว่า The Sound of Nile บรรเลงทุกครั้งที่มีการแสดงดนตรี สามารถวิเคราะห์ห้องประกอบทางด้านดนตรีสรุปได้ดังนี้

ช่วงเสียง

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็น มีช่วงเสียงของการสร้างทำนองโดยรวมอยู่ในช่วงคู่ 13 ไมเนอร์ ระดับเสียงต่ำที่สุดคือ โน้ต D (ใต้เส้นที่ 1 ในบรรทัด 5 เส้น) และระดับเสียงที่สูงที่สุด คือ โน้ต Bb (เหนือเส้นน้อยบนที่ 1 ของบรรทัดห้าเส้น) ส่วนโน้ตที่อยู่ต่ำหรือสูงกว่านี้คือ โน้ตที่อยู่ในช่วงเสียงดังกล่าวแต่มีการพลิกกลับเพื่อสร้างลีลาของทำนอง

ลักษณะจังหวะ

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็น มีความยาวของเพลง 126 ห้อง (รวมการย้อนกลับของเครื่องหมาย Repeat) ใน แต่ละห้องจะประกอบไปด้วยการดำเนินทำนองของท่อนต่างๆ ซึ่งนอกจากท่วงทำนองที่ขึ้นลงอย่าง น่าสนใจแล้ว เพลงดนตรีที่ฉันทเห็นยังมีการกำหนดลักษณะจังหวะที่น่าสนใจเข้าไปผสมกับทำนอง ซึ่งสามารถแยกได้ 11 ลักษณะ และลักษณะจังหวะทำนองที่อยู่ นอกเหนือจากลักษณะจังหวะทั้ง 11 ที่ถูก ค้นพบ เป็นการใช้เทคนิค ในการพัฒนาประโยคเพลง

เทคนิคในการพัฒนาประโยคเพลง

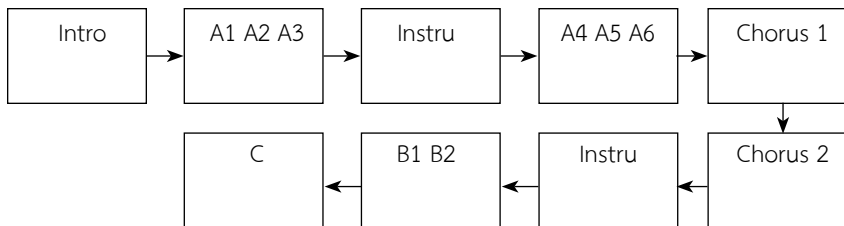
บทเพลงดนตรีที่ฉันทเห็น เป็นบทเพลงที่มีการดำเนินทำนองไม่ซ้ำกัน แต่มีการใช้เทคนิคในการพัฒนา ประโยคเพลงเพื่อความน่าจดจำของบทเพลง เทคนิคที่มีการนำมาใช้มากที่สุด พบว่าเป็นเทคนิคการพัฒนา ประโยคเพลงแบบหัวทำนองหรือซีควเन्ซ์ (Sequence) คือเทคนิคการซ้ำลักษณะจังหวะของทำนอง สามารถสรุปได้ 3 ลักษณะที่มีการนำมาใช้เป็นเทคนิคพัฒนาประโยคเพลง คือ

ลักษณะที่ 1	ลักษณะที่ 2	ลักษณะที่ 3
		

ท่อนเพลง

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็น มีความยาวของเพลงจำนวน 126 ห้อง อัตราจังหวะ 4/4 ความเร็ว (Tempo) ตัวดำ = 120 BPM โครงสร้างของบทเพลงนี้ใช้ในรูปแบบสรุปเป็นผังได้ดังนี้ได้ดังนี้

แผนผังรูปแบบเพลง

ประโยคเพลง

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็นในแต่ละท่อนมีการดำเนินทำนองออกเป็นประโยคเพลงหลายประโยคมาร้อยเรียงต่อกันจนสิ้นสุดกระบวนการความ และในแต่ละประโยคเพลงมีการเคลื่อนที่ในแบบ 2 ลักษณะคือ การเคลื่อนที่ แบบ ตามขึ้น และข้ามขึ้นตลอดจนทิศทางในการดำเนินทำนองที่สามารถพบได้ถึง 2 ทิศทางคือ ทิศทางลง และทิศทางคงที่ จนสามารถวิเคราะห์และสรุปข้อมูลในแต่ละท่อนได้ ตารางดังต่อไปนี้

ประโยคเพลง

จำนวน	ท่อนเพลง
2 ประโยคเพลง	Introduction, A1, A2, A3, Instrument 1, A4, A5, A6, Chorus1, Chorus2, Instrument 2, B1, B2
3 ประโยคเพลง	C

ขั้นคู่

ลักษณะ	ท่อนเพลง
ตามขั้น	Introduction, A1, A2, A3, Instrument 1, A4, A5, A6, Chorus1, Chorus2, Instrument 2, C
ข้ามขั้น	B1, B2

ทิศทางการดำเนินทำนอง

ทิศทาง	ท่อนเพลง
ทิศทางลง	Introduction, Instrument 1, Instrument 2
ทิศทางคงที่	A1, A2, A3, A4, A5, A6, Chorus1, Chorus2, B1, B2, C

คอร์ด

เพลงดนตรีที่ฉันทเห็นประพันธ์ขึ้นโดยใช้กุญแจเสียง D ไมเนอร์พบว่ามีคอร์ด Dm คอร์ด F คอร์ด Gm คอร์ด A7 คอร์ด Bb ในการใช้กำกับทำนองในบทเพลง และพบว่าคอร์ดทั้ง 4 คอร์ดมีการดำเนินคอร์ดที่พบบ่อยที่สุดอยู่ 2 รูปแบบ คือ การดำเนินคอร์ดชุด I – iv – VI – V หรือการดำเนินคอร์ดชุด Dm – Gm – Bb – A7 และการดำเนิน คอร์ดชุด I – iv – III – V หรือการดำเนินคอร์ดชุด Dm – Gm – F – A7

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยพบว่า วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนส์ เป็นวงดนตรีชาวไทยมุสลิมที่บรรเลงบทเพลงอาหรับ ซึ่งเป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยมในการฟังของชาวไทยมุสลิม ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน จนเป็นที่รู้จักในหมู่มุสลิมในละแวกข้างเคียง ด้วยความรักและความมุ่งมั่นที่จะฝึกฝนจนสามารถบรรเลงบทเพลงอาหรับได้ใกล้เคียงกับบทเพลงต้นฉบับ ที่มีองค์ประกอบทางดนตรีที่น่าสนใจ ตลอดจนการสร้างสรรค์ผลงานเพลงของวงที่ให้ความหมายสอดคล้องกับการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังทำแต่

ความดี ส่งผลให้วงดนตรีที่รู้จักวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ เกิดแรงบันดาลใจมีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักเช่นเดียวกัน รวมไปถึงวงมุสตอฟา ซึ่งเป็นวงดนตรีที่สานต่อการบรรเลงบทเพลงอาหรับจากนักดนตรีรุ่นสุดท้ายของวง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ หลังจากที่ย้ายภูมิลำเนา และนอกจากจะเป็นนักดนตรีชาวไทยมุสลิม ที่บรรเลงบทเพลงอาหรับ จนเป็นที่รู้จักแล้ว วง เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ ยังมีบทบาทที่ดีให้กับชุมชนสุเหร่าบ้านดอน ซึ่งเป็นชุมชนที่สมาชิกของวงเติบโตมา และเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ในฐานะครูผู้อบรมสั่งสอนเยาวชน ในวันที่หยุดการเรียนการสอนจากโรงเรียน รวมไปถึงการเล่นดนตรีเพื่อนำเงินมาช่วยพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้วงดนตรีที่ชื่อว่า เดอะ ซาวด์ ออฟ ไนล์ จะยุติลงแล้ว แต่ชื่อเสียงและการมีบทบาทที่ดีให้กับชุมชน จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับวงดนตรีหรือผู้ที่ศึกษาชีวิตประวัติวง ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้ชีวิตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาด้านบทเพลงอาหรับหรือดนตรีที่มีความเกี่ยวข้องกับชาวไทยมุสลิมอื่นๆ อีก คือ

1. ศึกษาภูมิหลังของดนตรีที่มีความนิยมในชุมชนมุสลิมอื่นๆ
2. ศึกษาชีวิตประวัติความเป็นมาของวงดนตรีที่เป็นที่รู้จัก และได้รับความนิยมในการร่วมแสดงในงานจัดเลี้ยงต่างๆ ตามชุมชนมุสลิมอื่นๆ
3. วิเคราะห์บทเพลงอาหรับ หรือบทเพลงที่มีความเกี่ยวข้องกับชาวไทยมุสลิม ในชุมชนมุสลิมอื่น

เอกสารอ้างอิง

จุฑาศิริ ยอดวิเศษ. (2550). *ดนตรีนาเสปโบราณ กรณีศึกษา ชุมชนบ้านครัว*. ปริญญาโท ศศ.ม. สาขามานุษยวิทยามหาวิทยาลัยขอนแก่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สังัด ภูเขาทอง. (2532). การดนตรีไทยและการเข้าสู่ดนตรีไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.

สร้อย เพชรรักษ์. (2542). บทบาทผู้นำชุมชนมุสลิมในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา
ชุมชนสุเหร่าบ้านดอน.

ปริญญานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
ทินกร มีหิรัญ. (2555). การฟังเพลงและดนตรีในทัศนะของอิสลาม. สืบค้น 2
มีนาคม 2559, จาก http://www.skthai.org/articles/41983860/144179_1301037096

ฮัจยีห์สมัย หนูรัก (ผู้ให้สัมภาษณ์) อนุวัฒน์ เขียวปราง (ผู้สัมภาษณ์), 13 มีนาคม
2559.